

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI
LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Istniejące zagrożenia wewnętrzne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Niski sukces lęgowy ornitofauny wodnej i błotnej	1. Zabezpieczanie ptasich lęgów poprzez stosowanie specjalnych ogrodzeń antydrapieżniczych (przenośnych panelowych, elektrycznych, koszy lęgowych). 2. Platformy lęgowe dla rybitw czarnych rozkładane w miejscach i metodyką minimalizującą ryzyko drapieżnictwa ssaków. 3. Prace ziemne tworzące siedliska lęgowe ptaków siewkowych poprzez usypywanie wzniesień mineralnych pełniących w wiosennych miesiącach funkcję wysp lęgowych. Prace ręczne (pielenie) nad utrzymaniem pozbawionego roślinności podłoża (substratu lęgowego) wysp mineralnych. 4. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi (organizacjami, instytucjami) przy wdrażaniu skutecznych metod i rozwiązań w zakresie czynnej ochrony ornitofauny wodnej i błotnej. 5. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi (organizacjami, instytucjami) w zakresie monitorowania zagrożeń, czynnej ochrony i sukcesu lęgowego ornitofauny w ciągu hydrologicznym Warty i Odry
2	Zanik siedlisk bagiennych	1. Prace ziemne mające na celu powstrzymanie odpływu wody sztucznymi odwodnieniami z terenów zalewowych. 2. Zasypanie fragmentów rowów melioracyjnych, obniżenie terenu, którymi woda uchodzi z obszarów o dużym znaczeniu dla rozrodu ptaków, płazów i ryb. 3. Wykorzystanie sieci melioracyjnej do nawodnienia wybranych siedlisk o znaczeniu dla rozrodu ptaków, płazów i ryb

3	Pojawianie się roślin gatunków obcych, w tym inwazyjnych gatunków obcych, oraz nadmierny rozwój roślinności na łąkach i pastwiskach, powodujące zanikanie siedlisk lęgowych i miejsc żerowania ptaków oraz zbiorowisk roślinnych	1. Wykaszenie roślinności zielnej. 2. Usuwanie drzew i krzewów. 3. Wypas bydła i koni na wyznaczonych powierzchniach, wraz z koszeniem niedojadów
4	Zanik cennych zbiorowisk roślinnych, w szczególności łąk zmiennowilgotnych i łąk podmokłych, w wyniku zaprzestania ich użytkowania	1. Koszenie wraz z wywożeniem skoszonej biomasy. 2. Usuwanie drzew i krzewów. 3. Retencjonowanie wody zgodnie z wymaganiami dla wskazanych siedlisk
5	Zanikanie lub degradacja zbiorowisk i gatunków roślin zależnych od wód, w tym w szczególności: 1) siedlisk przyrodniczych: a) 3130²⁾ Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z (<i>Littorelletea</i>, <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>); b) 3150²⁾ Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami (<i>Nymphheion</i>, <i>Potamion</i>); c) 6430²⁾ Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalesepium</i>); d) 91E0²⁾ Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum-albo fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe; 2) gatunków zwierząt związanych ze środowiskiem wodno-błotnym stanowiących	1. Prace techniczne mające na celu odtworzenie zdolności retencyjnych wybranych obszarów Parku. 2. Renaturyzacja cieków sztucznego pochodzenia (wybranych rowów i kanałów) poprzez celowe działania spowalniające odpływ wody i modelujące meandrowanie cieku: utrzymanie w korycie powalonych drzew, celowe wykonanie przetamowań, przeszkód, przewałów, utrzymanie wyrw. 3. Realizacja prac utrzymaniowych i regulacyjnych oraz innych działań wykonywanych na obszarze Parku w sposób gwarantujący zachowanie łączności hydrologicznej Warty z terenami zalewowymi Parku z wykorzystaniem trwałych i okresowych cieków na całej długości Warty i w granicach Parku. 4. Monitoring przyrodniczy stanu siedlisk Natura 2000 oraz wybranych gatunków roślin i zwierząt

	przedmioty ochrony w Parku Narodowym „Ujście Warty”, zwanym dalej „Parkiem”, oraz w obszarze specjalnej ochrony ptaków Ujście Warty (PLC080001) ³⁾ , zwanym dalej „obszarem Natura 2000 Ujście Warty”	
6	Niszczanie lęgów krzyżówki (<i>Anas platyrhynchos</i>), gągoła (<i>Bucephala clangula</i>), nurogęsi (<i>Mergus merganser</i>) i ohara (<i>Tadorna tadorna</i>), w konstrukcjach lęgowych, w tym w budkach lęgowych, przez wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) i szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>)	1. Redukcja liczebności wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) oraz szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>). 2. Zabezpieczanie konstrukcji lęgowych dla ptaków przez stosowanie ogrodzeń elektrycznych, kołnierzy lub kolczatek
7	Wzrost liczebności gatunków obcych ssaków drapieżnych, w tym: 1) wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>); 2) szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>); 3) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	Redukcja liczebności: 1) wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>); 2) szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>); 3) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)
8	Mała liczba drzew z dziuplami powodująca brak naturalnych miejsc lęgowych ptaków, w szczególności gągoła (<i>Bucephala clangula</i>) i nurogęsi (<i>Mergus merganser</i>)	1. Stosowanie budek lęgowych wraz z zabezpieczeniem lęgów przed drapieżnikami za pomocą kolczatek lub kołnierzy ochronnych. 2. Uzupełnienie nasadzeń wierzb głowiastych wzdłuż dróg i cieków
9	Szkody wyrządzane przez populację dzika (<i>Sus scrofa</i>) na łąkach, pastwiskach i urządzeniach melioracji wodnej	Redukcja liczebności lub płoszenie dzików (<i>Sus scrofa</i>)
10	Nadmierna eutrofizacja ekosystemów wodnych prowadząca do niekorzystnych zmian środowiskowych dla kręgowców i bezkręgowców	1. Monitoring ekosystemów wodnych. 2. Utrzymanie ciągłości sieci hydrologicznej w tym udrożnienie „krewasów” w lewym brzegu Warty dla przywrócenia dynamiki przepływu i zasilania w wodę. 3. Realizacja programów ochrony i odbudowy zasobów ryb. 4. Ochrona tarlisk i zimowisk. 5. Ograniczenie stosowania zanęt wędkarskich
11	Kłusownictwo rybackie	1. Lokalizacja tarlisk i zimowisk ryb za pomocą echosondy. 2. Patrole terenowe Straży Parku. 3. Okresowe usuwanie makrofitytów zarastających kanały, w miejscach szczególnie narażonych na kłusownictwo

		rybackie, wyłącznie na powierzchni wykorzystywanej w celach komunikacyjnych przez łodzie Służby Parku
12	Niska liczebność oraz różnorodność gatunkowa ichtiofauny na skutek presji wędkarskiej oraz zmiany parametrów fizykochemicznych wód	1. Ograniczanie miejsc udostępniania do amatorskiego połowu ryb. 2. Ograniczanie liczby wydawanych licencji. 3. Monitoring ichtiofauny i wód. 4. Prowadzenie działań zmierzających do tworzenia nowych lub poprawy istniejących miejsc tarliskowych. 5. Realizacja programów ochrony i odbudowy zasobów ryb
13	Wypływanie i zarastanie cieków i zbiorników wodnych	Usuwanie roślinności i odmulanie wybranych cieków i zbiorników wodnych
14	Zarastanie muraw napiaskowych przez robinie akacjową (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	Usuwanie podrostu robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>)
15	Zły stan techniczny dróg i mostów	1. Bieżące prace utrzymaniowe zmierzające do poprawy stanu dróg i mostów, w tym ich przebudowa lub modernizacja 2. Utrzymanie otwartej skrajni drogowej, w tym utrzymanie odpowiedniej skrajni przez usuwanie drzew i krzewów oraz wykaszanie poboczy

II. Potencjalne zagrożenia wewnętrzne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Nadmierny wzrost liczebności populacji lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) i jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) zagrażający populacjom ptakom lęgowym	Redukcja populacji lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) i jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)
2	Zły stan techniczny wybranych urządzeń i fragmentów sieci melioracyjnej, których sprawność wpływa na utrzymanie właściwych warunków wodnych siedlisk przyrodniczych	1. Konserwacja wybranych fragmentów rowów i kanałów melioracyjnych. 2. Konserwacja zastawek oraz jazów z przepławkami. 3. Budowa, przebudowa lub modernizacja obiektów hydrotechnicznych. 4. Wykonywanie przepustów drogowych w ramach prac utrzymaniowych dróg
3	Zanikanie otwartych siedlisk ptaków wodnych i błotnych, w wyniku wtórnej sukcesji wierzby (<i>Salix</i> spp.)	1. Wypas bydła i koni w celu odtwarzania siedlisk ptaków bytujących w obszarze otwartym. 2. Mechaniczne koszenie niedojadów po wypasie. 3. Usuwanie drzew i krzewów. 4. Punktowe wypalanie biomasy
4	Powstawanie tam bobrowych na ciekach	Modyfikacja tam bobrowych, przez umiejscowienie w nich rur zapewniających przepływ wody, w celu kontrolowania poziomów wody w ciekach

5	Zwiększony ruch łodzi motorowych na ciekach i zbiornikach wodnych	1. Współpraca z organami właściwymi w zakresie gospodarowania wodami na rzecz ograniczania ruchu łodzi motorowych. 2. Okresowe wyłączanie z udostępniania do celów turystycznych i rekreacyjnych niektórych obszarów Parku
---	---	---

III. Istniejące zagrożenia zewnętrzne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Zmiany klimatyczne, ciepłe zimy i suche wiosny, skutkujące w szczególności: 1) niskim poziomem wód zasilających siedliska bagienne Parku; 2) wzrostem częstotliwości występowania ekstremalnych stanów pogodowych oraz zmianą pogód zimowych; 3) negatywnym wpływem na ekosystemy hydrogeniczne i związane z nimi gatunki, w tym na siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków stanowiące priorytetowe cele i przedmioty ochrony dla Parku i obszaru Natura 2000 Ujście Warty	1. Budowa specjalnych kwater zalewowych przez obwałowanie wydzielonej powierzchni pozwalające utrzymać wodę wewnątrz kwater. 2. Zasilanie kwater wodą pochodzącą z zalewu lub z zasilania ciekami Parku. 3. Zapewnienie dopływu wód z Warty do obszarów zalewowych. 4. Eliminacja lub ograniczenie presji antropogenicznej na ekosystemy wrażliwe. 5. Spowolnienie odpływu wód kanałami i rowami przez stosowanie zastawek, przepławek, przewalów i tymczasowych przetamowań. 6. Zwiększenie retencji korytowej
2	Sąsiedztwo ferm wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) powodujące stały napływ osobników uciekających z niewoli i zagrażających rodzimym gatunkom fauny	1. Redukcja liczebności wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>). 2. Działania na rzecz ograniczania możliwości lokowania ferm wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) w otulinie Parku, w tym współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego. 3. Edukacja społeczeństwa dotycząca szkodliwego wpływu gatunków obcych, w szczególności wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) na rodzime gatunki fauny
3	Nadmierna presja użytkowników terenu, w szczególności turystów i wędkarzy, powodująca zaśmiecanie obszaru Parku, nielegalny wjazd na obszary nieudostępnione oraz płoszenie ptaków i niszczenie lęgów	1. Utrzymanie koszy na odpady. 2. Czasowe wyłączanie z udostępnienia niektórych obszarów Parku dla celów turystycznych, rekreacyjnych lub połowu ryb. 3. Edukacja społeczeństwa
4	Pożary powstające w wyniku wypalania łąk	1. Utrzymanie dróg dojazdowych do punktów czerpania wody na obszarze Parku.

		2. Współpraca z Państwową Strażą Pożarną w zakresie zapobiegania pożarom i ich gaszenia w przypadku ich wystąpienia. 3. Edukacja społeczeństwa dotycząca szkodliwości wypalania traw dla ekosystemów
5	Zwiększony ruch łodzi motorowych	Działania na rzecz ograniczenia hałasu i podmywania brzegów przez fale, w szczególności współpraca z organami właściwymi w zakresie gospodarowania wodami, w zakresie ograniczania prędkości łodzi motorowej i oznakowanie drogi wodnej
6	Funkcjonowanie farm wiatrowych zagrażających faunie, w szczególności ptakom, w tym przez bezpośrednie kolizje z turbinami, a także w wyniku oddziaływania pośredniego	1. Analiza wyników monitoringu poinwestycyjnego ze wskazaniem działań dla poprawy funkcjonowania farm wiatrowych. 2. Działania na rzecz ograniczania lokalizacji farm wiatrowych w otulinie Parku, w tym aktywne uczestniczenie w tworzeniu i opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin
7	Budowa farm fotowoltaicznych zagrażających w szczególności migracji i rozrodowi fauny poprzez ograniczanie korytarzy ekologicznych w wyniku tworzenia fizycznych barier, zabudowy cennych podmokłych trwałych użytków zielonych oraz szuwarów	1. Analiza wyników monitoringu poinwestycyjnego już istniejących obiektów ze wskazaniem działań dla poprawy funkcjonowania korytarzy ekologicznych i przedmiotów ochrony w Parku. 2. Analiza wpływu na siedliska hydrologicznie zależne, możliwość żerowania i gniazdowania ptaków, narażenie na zanieczyszczenia światłem oraz substancjami chemicznymi wynikającymi z eksploatacji obiektów. 3. Współpraca z gminami oraz Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy oraz badaniach oddziaływania na środowisko. 4. Opiniowanie dokumentacji dla projektowanych przedsięwzięć
8	Gospodarka łowiecka w otoczeniu Parku, wpływająca na kształtowanie się populacji ptaków chronionych na obszarze Parku, w szczególności organizacja polowań przy granicy Parku na ptaki wylatujące z jego obszaru, ograniczająca możliwość funkcjonowania Parku jako bezpiecznego miejsca okresowego przebywania ptaków (noclegowiska, żerowiska)	1. Opiniowanie rocznych i wieloletnich planów łowieckich dla kół łowieckich sąsiadujących z Parkiem, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia odstrzału gatunków IGO i ograniczenia pozyskania gatunków ptaków łownych. 2. Współpraca z kołami łowieckimi graniczącymi z Parkiem w zakresie opracowania dobrych praktyk dotyczących w szczególności: 1) zaprzestania lub ograniczenia polowań na ptaki łowne wylatujące z Parku na żerowiska, 2) odsunięcia polowań na inne gatunki zwierząt łownych od granic Parku na odległość niepowodującą płoszenia ptaków przebywających w Parku. 3. Współpraca z zainteresowanymi podmiotami w zakresie powiększenia strefy ochronnej zwierząt łownych w otulinie Parku, w szczególności

		uświadamianie i promowanie potrzeby ochrony ptaków bytujących w Parku. 4. Kontrola i egzekwowanie przepisów dotyczących granic obszarów wyłączonych z polowań (Park, strefa ochronna zwierząt łownych), w szczególności w zakresie nieuprawnionego wykonywania w tych obszarach działań związanych z polowaniem. 5. Prowadzenie działań edukacyjnych, w szczególności wśród myśliwych w zakresie: 1) uświadamiającym znaczenie Parku i jego otuliny dla ochrony populacji ptaków, w tym ptaków migrujących; 2) postrzegania przez społeczeństwo polowań na ptaki w otulinie Parku i jego wpływu na wizerunek łowiectwa
--	--	--

IV. Potencjalne zagrożenia zewnętrzne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Budowa farm wiatrowych i fotowoltaicznych w bezpośrednim sąsiedztwie Parku	Działania na rzecz ograniczenia budowy farm wiatrowych i fotowoltaicznych w bezpośrednim sąsiedztwie Parku, w tym w jego otulinie, w szczególności przez: 1) uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; 2) składanie uwag i wniosków do projektów budowy farm wiatrowych i fotowoltaicznych, w ramach konsultacji społecznych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.)
2	Budowa lub rozbudowa ferm hodowlanych wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>)	Działania na rzecz ograniczenia budowy ferm wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) w bezpośrednim sąsiedztwie Parku, w szczególności w jego otulinie, przez: 1) uzgadnianie planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; 2) składanie uwag i wniosków do projektów budowy farm wiatrowych i fotowoltaicznych, w ramach konsultacji społecznych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
3	Eutrofizacja wód Warty oraz Postomii	1. Działania na rzecz ograniczenia spływu substancji biogennych polegające na:

		1) propagowaniu wśród wędkarzy ograniczania stosowania zanęt wędkarskich m.in. przez działania edukacyjno-uświadamiające oraz kontrole przestrzegania przez wędkarzy obowiązującego zarządzenia Dyrektora Parku Narodowego „Ujście Warty” w sprawie udostępnienia Parku Narodowego „Ujście Warty” do amatorskiego połowu ryb; 2) edukacji rolników w zakresie postępowania w agrocenozach zgodnie z „Programem działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, w ramach zasad dobrej praktyki rolniczej. 2. Współpraca z placówkami naukowo – badawczymi w zakresie monitoringu jakości wód
4	Pogarszanie warunków bytowania ptaków i ryb oraz ich tarlisk, na skutek niewłaściwego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych	1. Współpraca z organami zarządzającymi gospodarką wodną oraz szlakami żeglownymi, w celu zapewnienia dobrostanu ekologicznego wód i ekosystemów od wód zależnych na obszarze Parku, przez właściwe zarządzanie przestrzenią zlewni rzek Warty i Odry, w szczególności: 1) zachowanie drożności połączeń i jakości przepływów wody w obrębie wymienionych rzek na obszarze Parku, przez istniejące kanały, wyrwy i ujęcia wody, sprzyjające natlenianiu wód; 2) właściwemu nawadnianiu siedlisk zależnych od uwarunkowań hydrologicznych; 3) wzbogacaniu wód w ichtiofaunę i plankton stanowiące bazę pokarmową dla fauny. 2. Współpraca z placówkami naukowo-badawczymi w zakresie monitoringu hydrologicznego

Objaśnienia:

- ¹⁾ Ocena zagrożeń wyraża się w uszeregowaniu od najistotniejszego.
- ²⁾ Kody siedlisk przyrodniczych, nazwy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt lub roślin podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).
- ³⁾ Kod obszaru został określony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. poz. 133 i 358, z 2012 r. poz. 358, z 2017 r. poz. 1416, z 2018 r. poz. 1789 oraz z 2022 r. poz. 96).

Załącznik nr 2

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM RODZAJU,
ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ**

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony ścisłej

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Prowadzenie monitoringu przyrodniczego flory i fauny	Wybrane gatunki zwierząt kręgowych i roślin naczyniowych – według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
2	Monitoring populacji lęgowych i niełgowych (przelotnych i zimujących) wybranych grup ptaków, przez ich obrączkowanie	Wybrane gatunki ptaków, w szczególności ptaków wodnych i błotnych – według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony czynnej

A. W lądowych ekosystemach nieleśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Prowadzenie monitoringu przyrodniczego flory i fauny	Wybrane gatunki zwierząt kręgowych i roślin naczyniowych – według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
2	Monitoring populacji lęgowych i niełgowych (przelotnych i zimujących) wybranych grup ptaków, w tym gatunków charakterystycznych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Ujście Warty (PLC080001) ²⁾ , przez ich obrączkowanie	Wybrane gatunki ptaków, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków wodnych, błotnych i wróblowych – według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
3	Utrzymanie siedlisk ptaków na wyspie Somera	Utrzymywanie siedlisk ptaków po restytucji wyspy Somera – według potrzeb	Obwód Ochronny Chyrzyno, działka o numerze 2/2, obręb ewidencyjny Stare

			Miasto, gmina Kostrzyn nad Odrą
4	Usuwanie zarośli wierzbowych	Do 70,00 ha rocznie	Obszar ochrony czynnej
5	Ekstensywny wypas bydła i koni lub koszenie łąk	1. Powierzchnia zabiegu do 4000 ha. 2. Wypas do 4000 dużych jednostek przeliczeniowych (DJP) inwentarza	Obszar ochrony czynnej
6	Koszenie raz do roku, po 1 września, łąk i ziółorośli, w celu ochrony łąk trzęślicowych i zbiorowisk roślinnych do nich nawiązujących	Do 74,00 ha	Obszar ochrony czynnej
7	Koszenie wraz z wywozem biomasy z turzycowisk, będących siedliskiem wodniczki (<i>Acrocephalus paludicola</i>), po zakończeniu sezonu lęgowego	Do 120,00 ha	Obszar ochrony czynnej
8	Ochrona siedliska przyrodniczego 2330 ³⁾ Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>) przez: 1) usuwanie podrostu robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>); 2) oznakowanie stanowiska	Do 0,5 ha	Obszar ochrony czynnej
9	Ochrona siedliska przyrodniczego 3150 ³⁾ Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> , przez przeciwdziałanie wypłycań starorzeczy, w szczególności pogłębianie wybranych fragmentów	Do 25 ha	Obszar ochrony czynnej
10	Konserwacja urządzeń melioracyjnych – doprowadzalnika i odprowadzalnika oraz urządzeń przepustowych, w obrębie „Królewskiej Wyspy”, w celu utrzymania optymalnych warunków dla ptaków w okresie pierzenia	Do 5,00 km	Obszar ochrony czynnej
11	Konserwacja urządzeń melioracyjnych w celu poprawy warunków siedliskowych dla ptaków i ryb oraz utrzymania szlaków komunikacyjnych	Do 150,00 km	Obszar ochrony czynnej
12	Powstrzymywanie sukcesji wtórnej z obszarów na których wcześniej wykonywano zabiegi usuwania	Do 200 ha	Obszar ochrony czynnej

	zakrzaczeń przez wypas oraz mechaniczne usuwanie karp korzeniowych i odrostów drzew		
13	Odstrzał redukcyjny dzika (<i>Sus scrofa</i>)	Do 30 sztuk rocznie	Obszar ochrony czynnej
14	Odstrzał redukcyjny lisa (<i>Vulpes vulpes</i>)	Do 50 sztuk rocznie	Obszar ochrony czynnej

B. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Utrzymanie dróg udostępnionych dla celów turystycznych, ścieżek edukacyjnych i spacerowych, wraz z infrastrukturą oraz miejsc do odpoczynku	1. Miejsca do odpoczynku: 1) Strefa; 2) Czarnowska Górka; 3) II Górka; 4) Wysokie Napięcie. 2. Ścieżki edukacyjne – około 3 km. 3. Drogi udostępnione dla celów turystycznych – około 16 km	Obszar ochrony czynnej
2	Ochrona przeciwpożarowa	1. Utrzymanie przejezdności dróg pożarowych, w tym prowadzących do punktów czerpania wody – do 22,5 km. 2. Oznakowanie punktów czerpania wody gaśniczej tablicami „Punkt czerpania wody” i „Do punktu czerpania wody” – według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Prowadzenie monitoringu przyrodniczego flory i fauny	Wybrane gatunki zwierząt kręgowych i roślin naczyniowych – według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
2	Monitoring populacji lęgowych i nielegowych (przelotnych i zimujących) wybranych grup ptaków, poprzez ich obrączkowanie	Wybrane gatunki ptaków, w szczególności ptaków wodnych, błotnych i wróblowych	Obszar ochrony krajobrazowej

3	Ekstensywny wypas bydła i koni lub koszenie łąk	1. Powierzchnia zabiegu do 3000 ha. 2. Wypas do 3000 DJP inwentarza	Obszar ochrony krajobrazowej
4	Usuwanie podrostu robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	Do 2,00 ha	Obszar ochrony krajobrazowej
5	Odstrzał redukcyjny dzika (<i>Sus scrofa</i>)	Do 50 sztuk rocznie	Obszar ochrony krajobrazowej
6	Odstrzał redukcyjny lisa (<i>Vulpes vulpes</i>)	Do 50 sztuk rocznie	Obszar ochrony krajobrazowej
7	Koszenie, raz w roku, ziółorośli nawiązujących do łąk ze związku <i>Calthion</i>	Do 18,00 ha	Obszar ochrony krajobrazowej
8	Koszenie jeden raz do roku, po 15 sierpnia, łąk z selernicą żyłkową (<i>Cnidium dubium</i>)	Do 46,00 ha	Obszar ochrony krajobrazowej
9	1. Konserwacja urządzeń melioracyjnych przez usuwanie namulów i roślinności. 2. Konserwacja zastawek i jazów	1. Konserwacja urządzeń melioracyjnych do 200 km. 2. Konserwacja zastawek i jazów – według potrzeb, w miejscach istotnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu melioracji oraz prowadzenia monitoringów na obszarze Parku Narodowego „Ujście Warty”	Obszar ochrony krajobrazowej
10	Oczyszczanie z roślinności wodnej i odmulanie zbiorników pochodzenia antropogenicznego (torfianki)	Do 5,00 ha	Obszar ochrony krajobrazowej
11	Ochrona siedliska przyrodniczego 3150 ³⁾ starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion Potamion</i> przez przeciwdziałanie wypłycaniu i zarastaniu starorzeczy w szczególności pogłębianie wybranych fragmentów	Do 15 ha	Obszar ochrony krajobrazowej
12	Usuwanie zarośli wierzbowych	Do 5,00 ha rocznie	Obszar ochrony krajobrazowej

B. W leśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Prowadzenie monitoringu przyrodniczego	Wybrane gatunki zwierząt kręgowych i roślin naczyniowych	Obszar ochrony krajobrazowej
2	Ochrona siedliska przyrodniczego 91E0-4 ³⁾ źródliskowe lasy olszowe poprzez rekonstrukcję lub konserwację najistotniejszych sieci urządzeń melioracyjnych dla poprawienia dystrybucji wody na obszarze siedliska	1. Konserwacja urządzeń melioracyjnych – do 80 km. 2. Konserwacja zastawek w miejscach istotnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu hydrologicznego oraz właściwego rozprowadzania wody – według potrzeb. 3. Tworzenie przetamowań na urządzeniach melioracyjnych odprowadzających wodę – według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

C. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Utrzymanie dróg udostępnionych dla celów turystycznych, ścieżek edukacyjnych i spacerowych, wraz z infrastrukturą oraz miejsc do odpoczynku	1. Miejsca do odpoczynku: 1) Parking „Grusza”; 2) Wiata Dąbroszyńska; 3) Wieża „Olszynki”; 4) Niwka; 5) Wiata przy Promie; 6) Śluza; 7) Chyrzyno. 2. Ścieżki edukacyjne – około 35 km. 3. Drogi udostępnione dla celów turystycznych – około 15 km	Obszar ochrony krajobrazowej
2	Ochrona przeciwpożarowa	1. Utrzymanie przejezdności dróg pożarowych, w tym prowadzących do punktów czerpania wody – do 80 km. 2. Oznakowanie punktów czerpania wody gaśniczej tablicami „Punkt czerpania wody” i „Do punktu czerpania wody” – według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

Objaśnienia:

- ¹⁾ Lokalizację podano zgodnie z mapą Parku Narodowego „Ujście Warty”, sporządzoną przez Park według stanu na dzień 02.06.2025 r. (mapa dostępna w siedzibie Parku Narodowego „Ujście Warty” w Chyrczynie).
- ²⁾ Kod obszaru został określony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. poz. 133 i 358, z 2012 r. poz. 358, z 2017 r. poz. 1416, z 2018 r. poz. 1789 oraz z 2022 r. poz. 96).
- ³⁾ Kody siedlisk przyrodniczych, nazwy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt lub roślin podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).

Załącznik nr 3

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony czynnej

A. Czynna ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Kukułka krwista (<i>Dactylorhiza incarnata</i>). 2. Trzęślica modra (<i>Molinia caerulea</i>). 3. Dziewięciornik błotny (<i>Parnassia palustris</i>)	Ochrona stanowisk	1. Koszenie łąk będących siedliskiem gatunków po 1 sierpnia. 2. Wykaszenie trzciny w najbliższej okolicy stanowisk gatunków. 3. Usuwanie drzew i krzewów w pobliżu stanowisk gatunków
2	1. Grzybienie białe (<i>Nymphaea alba</i>). 2. Grażel żółty (<i>Nuphar lutea</i>)	Ochrona stanowisk	Mechaniczne usuwanie roślinności wodnej do 1/3 szerokości cieku wodnego, na którym występują gatunki
3	1. Szczotlicha siwa (<i>Corynephorus canescens</i>). 2. Goździk piaskowy (<i>Dianthus arenarius</i>). 3. Turzyca piaskowa (<i>Carex arenaria</i>). 4. Kocanki piaskowe (<i>Helichrysum arenarium</i>). 5. Strzęplica sina (<i>Koeleria glauca</i>)	Ochrona stanowisk	1. Oznakowanie stanowiska. 2. Usuwanie podrostu robinii akacyjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>)

B. Czynna ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Ptaki wodne i błotne	1. Redukcja drapieżników obniżających sukces lęgowy oraz powodujących wysoką śmiertelność ptaków dorosłych. 2. Utrzymanie siedlisk ptaków wodnych i błotnych, w szczególności przez zapewnienie właściwych warunków wodnych i terenów otwartych	1. Regulacja liczebności wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) i jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), przez chwytywanie w pułapki żywołowne, a następnie usypianie lub odstrzał osobników, przed i w trakcie trwania okresu lęgowego ptaków.

			2. Usprawnienie funkcjonowania sieci melioracyjnej, w tym kontrola przepływu wody
2	Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	Kształtowanie właściwych siedlisk lęgowych	Koszenie wraz z wywozem wywóz biomasy ze 120 ha turzycowisk będących siedliskiem wodniczki, po zakończeniu sezonu jej lęgowego
3	Ptaki	Tworzenie alternatywnych miejsc lęgowych	1. Tworzenie i utrzymanie zastępczych urządzeń lęgowych. 2. Zwiększanie potencjału miejsc gniazdowania przez utrzymanie siedlisk gatunków. 3. Utrzymanie budek lęgowych w celu zwiększenia miejsc gniazdowych dla populacji lęgowych
4	Ryby	Ochrona tarlisk i zimowisk ryb na rzece Postomi i na połączonych z nią funkcjonalnie ciekach i zbiornikach wodnych	1. Lokalizacja tarlisk i zimowisk ryb za pomocą echosondy. 2. Ochrona ryb przed kłusownictwem rybackim. 3. Utrzymanie lub przywracanie siedlisk wodnych przez usuwanie nadmiaru makrofitów i odmulanie wybranych odcinków Postomi oraz połączonych z nią funkcjonalnie cieków i zbiorników wodnych

II. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony krajobrazowej

A. Czynna ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Kukułka krwista (<i>Dactylorhiza incarnata</i>). 2. Kukułka szerokolistna (<i>Dactylorhiza majalis</i>). 3. Ostrożeń warzywny (<i>Cirsium oleraceum</i>). 4. Rdest wężownik (<i>Polygonum bistorta</i>). 5. Kuklik zwisły (<i>Geum rivale</i>).	Ochrona stanowisk	1. Koszenie, raz w roku, po 1 sierpnia łąk będących siedliskiem gatunków. 2. Usuwanie drzew i krzewów z siedlisk gatunków

	6. Kozłek lekarski (<i>Valeriana officinalis</i>)		
2	Selernica żyłkowana (<i>Cnidium dubium</i>)	Ochrona stanowisk	Koszenie łąki będącej siedliskiem gatunku po 15 sierpnia

B. Czynna ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Ptaki wodne i błotne	1. Redukcja liczebności ssaków drapieżnych obniżających sukces lęgowy oraz powodujących wysoką śmiertelność ptaków dorosłych. 2. Utrzymanie siedlisk ptaków wodnych i błotnych, w szczególności przez zapewnienie właściwych warunków wodnych	1. Odstrzał redukcyjny lisa (<i>Vulpes vulpes</i>). 2. Regulacja liczebności wizona amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) i jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), przez chwytywanie w pułapki żywołowne, a następnie usypianie lub odstrzał osobników, przed i w trakcie trwania okresu lęgowego ptaków. 3. Usprawnienie funkcjonowania sieci melioracyjnej
2	Ptaki	Tworzenie alternatywnych miejsc lęgowych	1. Tworzenie i utrzymanie zastępczych urządzeń lęgowych, w szczególności platform lęgowych. 2. Zwiększanie potencjału miejsc gniazdowania przez utrzymanie siedlisk gatunków. 3. Utrzymanie budek lęgowych w celu zwiększenia liczby miejsc gniazdowych dla populacji lęgowych
3	Ryby	Ochrona tarlisk i zimowisk ryb w Warcie	1. Lokalizacja tarlisk i zimowisk ryb za pomocą echosondy. 2. Ochrona ryb przed kłusownictwem rybackim

**WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ ORAZ
KRAJOBRAZOWĄ**

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾
1	Ochrona ścisła	1. Gmina Kostrzyn nad Odrą, obręb ewidencyjny 0006, Stare Miasto, część działki o numerze 2/2 (cz.). 2. Gmina Słońsk, obręb ewidencyjny 036, Przyborów, działki o numerach: 285(cz.), 287(cz.), 289, 290 (cz.), 1847(cz.) i 1848
2	Ochrona czynna	1. Gmina Kostrzyn nad Odrą, obręb ewidencyjny 0006 Stare Miasto, działki o numerach: 2/2(cz.), 2/4 i 2/5. 2. Gmina Słońsk: 1) obręb ewidencyjny 036 Przyborów, działki o numerach: 242 (cz.), 285(cz.), 286(cz.), 287, 288, 289 (cz.), 290 (cz.), 291, 292, 293/1, 293/2, 294-305, 308-316, 317 (cz.), 318-320 i 327-331. 2) obręb ewidencyjny 037, Słońsk, działki o numerach: 3/3, 3/4, 1847, 1849, 1850–1853 i 1854 (cz.); 3) obręb ewidencyjny 028 Czaplin, działki o numerach: 5/1–5/5, 38/1, 42/1, 42/2, 43/1, 43/2, 44/1, 44/2, 45/1, 45/2, 46/1, 46/2, 47/1, 47/2, 48, 49, 51, 95–97, 99/1 i 100–122. 3. Gmina Witnica, obręb ewidencyjny 0016 Kłopotowo, działki o numerach: 78 i 144–148
3	Ochrona krajobrazowa	1. Gmina Witnica: 1) obręb ewidencyjny 0005 Mościszki, działki o numerach: 195/4, 196/2 (cz.), 197/2, 258, 276/1, 279/1, 284–286, 287 (cz.), 288 (cz.), 289 (cz.), 292/3, 294 i 295; 2) obręb ewidencyjny 0010 Dąbroszyn, działki o numerach: 447/1, 448–454, 546 (cz.), 548–552 i 554–558; 3) obręb ewidencyjny 0011 Krześniczka, działki o numerach: 240, 241/2, 242 (cz.) i 243–244; 4) obręb ewidencyjny 0012 Kamień Mały, działki o numerach: 769/2, 770/1, 770/3, 770/5, 770/9–770/14, 771, 773/2, 774/2, 775/1–775/5, 775/7, 775/9, 775/11, 775/12, 776–782, 783/1, 783/2, 783/4–783/6, 783/8, 783/9, 784–790, 791/1, 791/2, 792–796, 797/2, 822–828, 833/1 i 833/2; 5) obręb ewidencyjny 0013 Białczyk, działki o numerach: 413/1, 436 (cz.), 438/1, 441 (cz.), 445/2–445/4, 447, 448/1 i 450; 6) obręb ewidencyjny 0016 Kłopotowo, działki o numerach: 79/2, 79/3, 114 (cz.), 115 i 143. 2. Gmina Słońsk: 1) obręb ewidencyjny 037 Słońsk, działki o numerach: 306(cz.) i 1915; 2) obręb ewidencyjny 028 Czaplin, działki o numerach: 36, 37, 50, 52–58, 59/1, 61, 62, 63/1, 65–86, 87/1, 87/2, 88/1, 88/2, 89/1, 89/2, 90/1, 90/2, 93/2 i 93/3.

		3. Gmina Górzycza, obręb ewidencyjny 0001 Górzycza, działki o numerach: 8/8 i 8/12
--	--	--

Objaśnienie:

- ¹⁾ Lokalizację podano zgodnie z mapą Parku Narodowego „Ujście Warty”, sporządzoną przez Park według stanu na dzień 02.06.2025 r. (mapa dostępna w siedzibie Parku Narodowego „Ujście Warty” w Chyrczynie).

**USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH,
TURYSTYCZNYCH I REKREACYJNYCH ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB
MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH**

I. Miejsca udostępniane dla celów naukowych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Obszar Parku Narodowego „Ujście Warty”, zwanego dalej „Parkiem”	60

II. Miejsca udostępniane dla celów edukacyjnych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Siedziba Parku wraz z terenem przyległym (Chyrzyno 1, działki ew. nr 8/14, nr 8/12 obr. 1 Górzycy)	Bez ograniczeń
Cały obszar Parku – pobór próbek i osobników grzybów, roślin, zwierząt dla potrzeb edukacyjnych realizowanych przez Służbę Parku	Bez ograniczeń

III. Miejsca udostępniane dla celów turystycznych i rekreacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna ilość osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Siedziba Parku wraz z terenem przyległym (Chyrzyno 1, działki ew. nr 8/14, nr 8/12 obr. 1 Górzycy)	Bez ograniczeń
2	Miejsce do odpoczynku „Wiata przy Promie”, Obwód Ochronny Polder Północny-Witnica	50
3	Miejsce do odpoczynku „Wiata Dąbroszyńska”, Obwód Ochronny Polder Północny-Witnica	50
4	Miejsce do odpoczynku „Niwka”, Obwód Ochronny Polder Północny-Witnica	50
5	Miejsce do odpoczynku Wieża „Olszynki”, Obwód Ochronny Polder Północny-Witnica	80
6	Miejsce do odpoczynku „Śluza”, Obwód Ochronny Polder Północny - Witnica	50
7	Miejsce do odpoczynku „Grusza”, Obwód Ochronny Słońsk	20
8	Miejsce do odpoczynku „II Górka”, Obwód Ochronny Słońsk	50
9	Miejsce do odpoczynku „Czarnowska Górka”,	80

	Obwód Ochronny Słońsk	
10	Miejsce do odpoczynku „Strefa”, Obwód Ochronny Chyrzyno	20
11	Miejsce do odpoczynku „Wysokie Napięcie”, Obwód Ochronny Chyrzyno	50

Objaśnienia:

- ¹⁾ Lokalizację podano zgodnie z mapą Parku, sporządzoną przez Park według stanu na dzień 02.06.2025 r. (mapa dostępna w siedzibie Parku w Chyrzynie).

WYZNACZENIE MIEJSC POŁOWU RYB

Miejsca połowu ryb

Lp.	Miejsce ¹⁾
1	Prawy brzeg i koryto Warty, od 17 km (Prądy) w dół rzeki do granic Parku Narodowego „Ujście Warty”, zwanego dalej „Parkiem”, około 9,5 km linii brzegowej
2	Prawy brzeg i koryto Warty, od 17 km (Prądy) w górę rzeki do granic Parku, około 5,5 km linii brzegowej
3	Lewy i prawy brzeg Starej Warty, około 8,5 km cieku w Obwodzie Ochronnym Polder Północny-Witnica
4	Jezioro „Sierżant”
5	Lewy brzeg Postomi, od ujścia Kanału Czerwonego do ujścia Postomi do Warty, około 1,2 km
6	Lewy brzeg Postomi, od ujścia Żółtego Kanału do IV Mostu, około 2,6 km
7	Lewy brzeg Postomi, od IV Mostu do ujścia Kanału Czerwonego, około 10 km
8	Żółty Kanał, Jezioro Kiszki
9	Lewy brzeg Warty, od 13 km w górę rzeki do granic Parku, około 9,5 km linii brzegowej
10	Kanał Czerwony – lewy brzeg, około 6 km linii brzegowej
11	Kanał Czerwony – prawy brzeg, około 6 km linii brzegowej

Objaśnienia:

- ¹⁾ Lokalizację podano zgodnie z mapą Parku, sporządzoną przez Park według stanu na dzień 20.02.2023 r. (mapa dostępna w siedzibie Parku w Chyrzynie).